

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

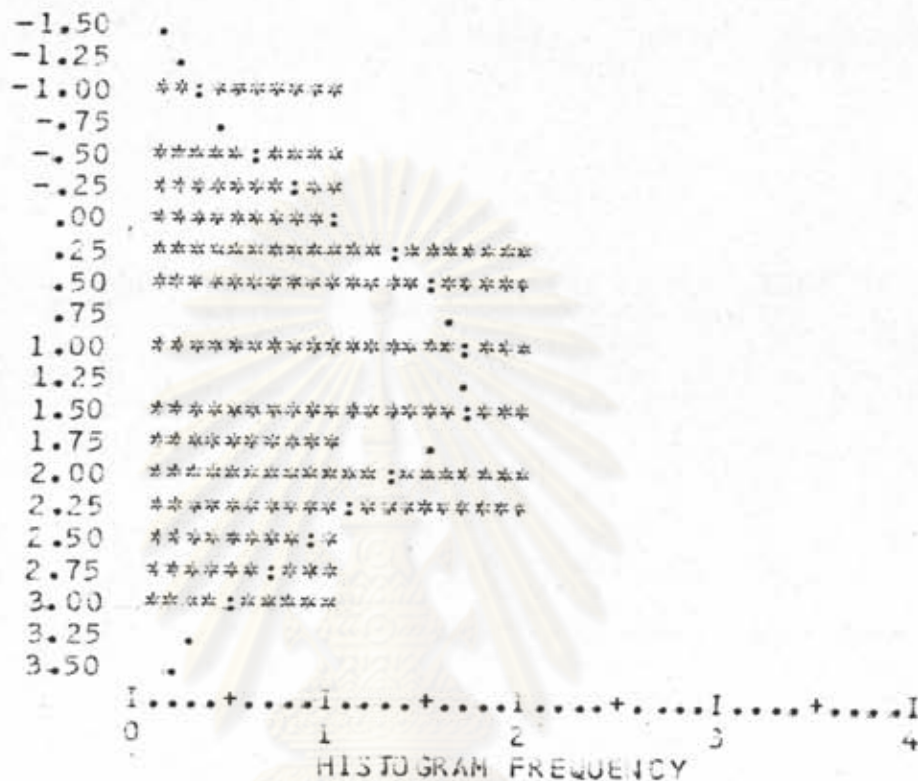
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งในการศึกษาความสามารถในการควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 และอำนาจการทดสอบของสถิติทดสอบในกรณีที่ลักษณะการแจกแจงไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นจะกระทำได้อย่างมาก ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงทำการศึกษาโดยอาศัยการจำลองสถานการณ์ด้วยเทคนิคมอนติคาร์โล (Monte Carlo Techniqu) เพื่อกำหนดรูปแบบหรือปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการศึกษาได้ตามต้องการ ในบทนี้กล่าวถึงรายละเอียดของแผนการทดลอง ขั้นตอนของการทดลอง รวมทั้งโปรแกรมที่ใช้ในการทดลองดังต่อไปนี้

3.1 แผนการทดลอง

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาสถิติทดสอบที่มีความแกร่งสำหรับทดสอบความเท่ากันของค่าเฉลี่ยประชากร ภายใต้ลักษณะการแจกแจงที่ไม่เป็นแบบปกติ แต่มีลักษณะเป็นแบบสมมาตรหางยาว ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนประชากรที่ศึกษามีขนาด 3 ประชากร และมีลักษณะการแจกแจงแบบเดียวกัน โดยที่มีรูปแบบของการแจกแจงดังนี้ (ดูตัวอย่างการแจกแจงข้อมูลที่จำลองขึ้น รูปที่ 3.1-3.5)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MIDPOINT

รูปที่ 3.1 แสดงแผนภาพการกระจายของข้อมูลที่จำลองขึ้น โดยมีการแจกแจงเป็นแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ย 1 และความแปรปรวน 1 ลุ่มตัวอย่างขนาด 20 ได้ชุดข้อมูลดังนี้

-1.1130,	-0.5008,	-0.2456,	0.0843,	0.1571,
0.2984,	0.3848,	0.5746,	0.8825,	0.9547,
1.5258,	1.5645,	1.8246,	1.9915,	2.0930,
2.1700,	2.1806,	2.5219,	2.7312,	3.0966

MIDPOINT

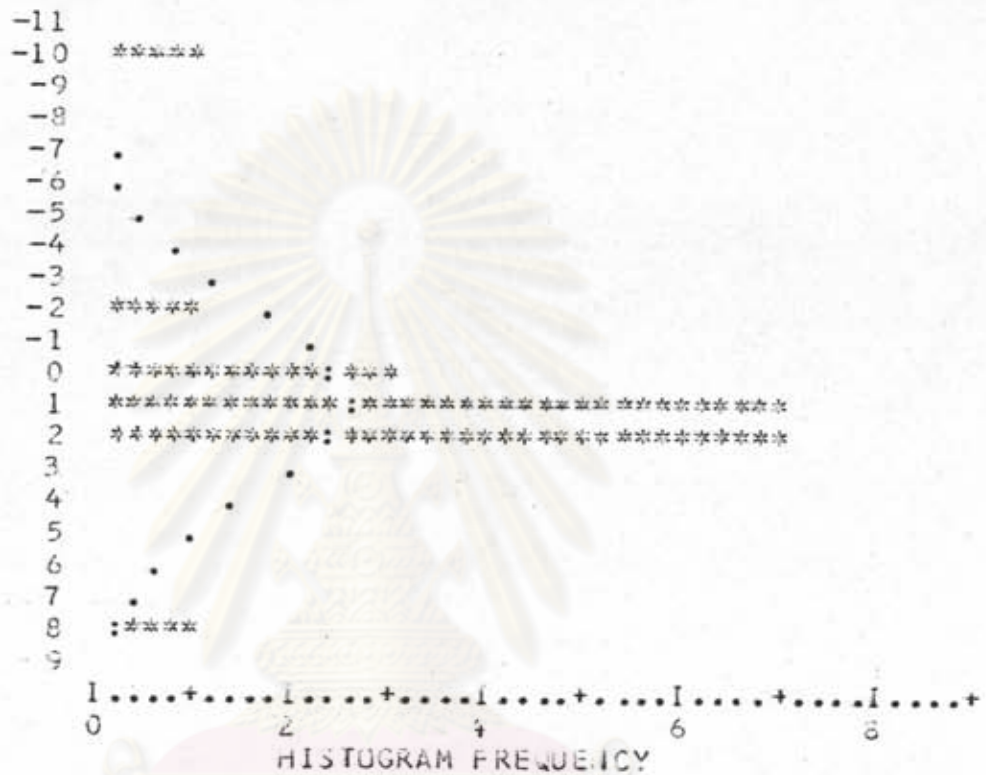

รูปที่ 3.2 แสดงแผนภาพการกระจายของข้อมูลที่จำลองขึ้น โดยมีการแจกแจง เป็นแบบปกติปลอมปนที่มีเปอร์เซ็นต์ของการปลอมปน (p) 10

และค่าเกลตแพคเตอร์ (r) 5 สุ่มตัวอย่างขนาด 20 ได้ชุดข้อมูลดังนี้

- 4.6791,	-0.4214,	-0.3732,	-0.1559,	0.1194
0.5335,	0.6233,	0.6505,	0.7865,	0.8478
0.9646,	1.1757,	1.5188,	1.5847,	2.0214
2.1106,	2.2840,	2.3748,	2.4842,	4.5124

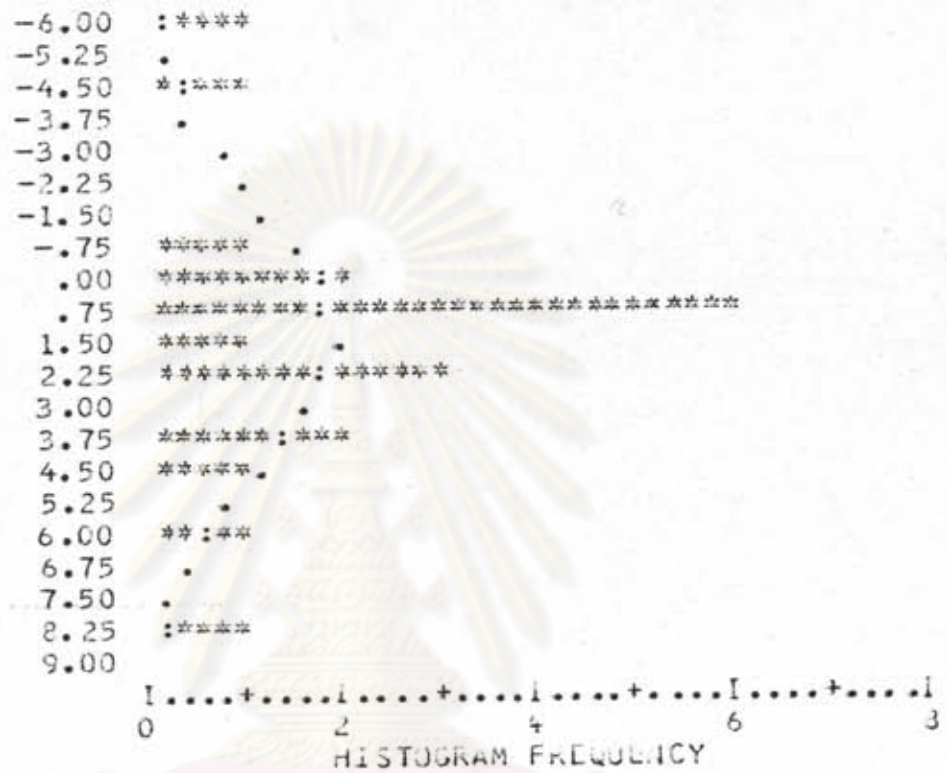
MIDPOINT

รูปที่ 3.3 แสดงแผนภาพการกระจายของข้อมูลที่จำลองขึ้น โดยมีการแจกแจง เป็นแบบปกติปลอมปนที่มีเปอร์เซ็นต์การปลอมปน (p) 10 และค่าเฉลี่ย แพดเตอร์ (x) 10 สุ่มตัวอย่างขนาด 20 ได้ชุดข้อมูลดังนี้

- 10.3583,	-1.8427,	-0.3732,	-0.1559,	0.1194
0.5335,	0.6233,	0.6505,	0.7865,	0.8478
0.9646,	1.1757,	1.5188,	1.5847,	2.0214
2.1106,	2.2840,	2.3748,	2.4842,	8.0247

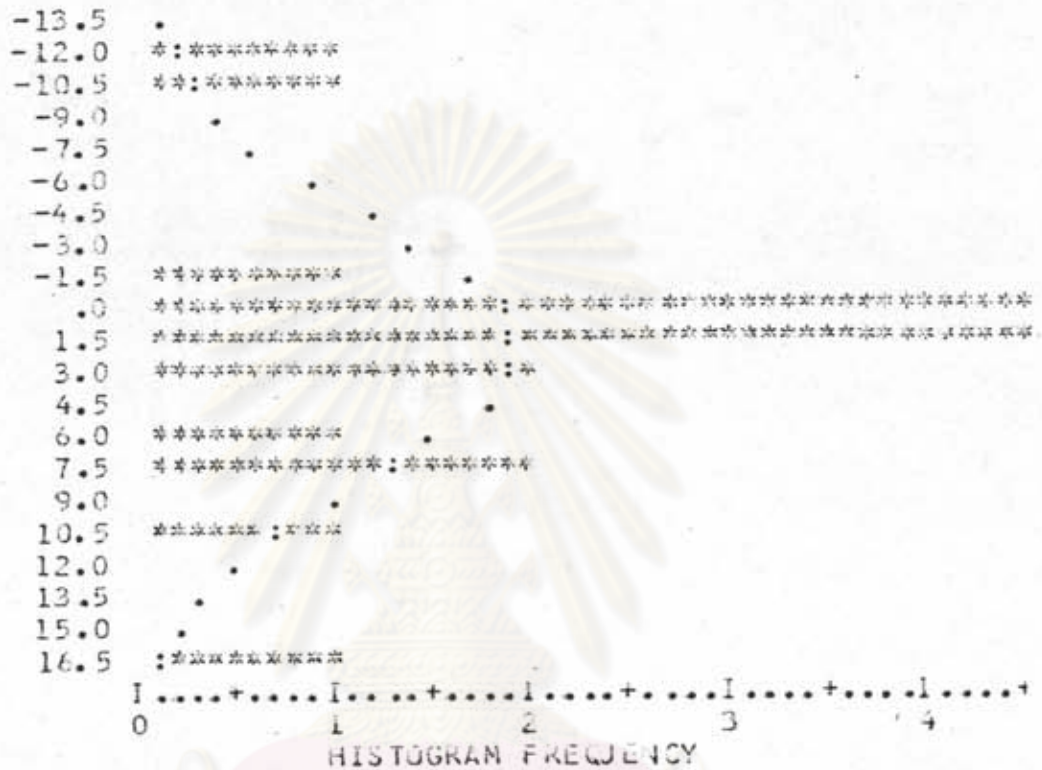
MIDPOINT

รูปที่ 3.4 แสดงแผนภาพการกระจายของข้อมูลที่จำลองขึ้น โดยมีการแจกแจงแบบปกติปลอมปนที่มีเปอร์เซ็นต์การปลอมปน (p) 20 และสเกลแฟคเตอร์ (r) 5 สุ่มตัวอย่างขนาด 20 ได้ชุดข้อมูลดังนี้

- 5.8661,	-4.6791,	-0.4214,	-0.1559,	0.1194
0.5335,	0.6233,	0.6505,	0.7865,	0.8478
0.9646,	1.1757,	2.1106,	2.2840,	2.3748
3.5938,	3.9237,	4.5124,	6.1068,	8.4211

MIDPOINT

รูปที่ 3.5 แสดงแผนภาพการกระจายของข้อมูลที่จำลองขึ้น โดยมีการแจกแจง

แบบปกติปลอมปนที่มีเปอร์เซ็นต์การปลอมปน (p) 20 และค่าเฉลี่ย

พหุคูณ (x) 10 สุ่มตัวอย่างขนาด 20 ได้ชุดข้อมูลดังนี้

-12.7322,	-10.3583,	-1.8427,	-0.1559,	0.1194
0.5335,	0.6233,	0.6505,	0.7865,	0.8478
0.9646,	1.1757,	2.1106,	2.2840,	2.3748
6.1876,	6.8474,	8.0247,	11.2135,	15.8422

3.1.1 การแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution)

3.1.2 การแจกแจงแบบปกติปลอมปน (Contaminate Normal Distribution)

โดยใช้เปอร์เซ็นต์การปลอมปน (Percent Contaminate) ที่ $p = 10, 20\%$ และค่า
 สเกลแฟคเตอร์ (Scale factor) 2 ระดับคือ $r = 5$ และ 10 ดังนั้นรูปแบบของการแจก
 แจงแบบปกติปลอมปนที่ทำการศึกษาในครั้งนี้จึงแบ่งออกเป็น

3.2.2.1 การแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่ $p=10\%$ และ $r=5$ 3.2.2.2 การแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่ $p=10\%$ และ $r=10$ 3.2.2.3 การแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่ $p=20\%$ และ $r=5$ 3.2.2.4 การแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่ $p=20\%$ และ $r=10$

สำหรับการกำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อความแกร่งและอำนาจ
 การทดสอบของตัวสถิติทดสอบ มีดังต่อไปนี้

3.2.1 กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ทั้ง 3 ชุด แบ่งออกเป็น 2
 ประเภท คือ

3.2.1.1 กำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากัน คือ $(10, 10, 10)$ และ
 $(50, 50, 50)$

3.2.1.2 กำหนดขนาดตัวอย่างไม่เท่ากัน คือ $(5, 10, 15)$ และ
 $(30, 40, 50)$

3.2.2 กำหนดอัตราส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้ง 3 ประชากร จะแบ่งออก
 เป็น 2 กรณี ตามลักษณะความเท่ากันหรือไม่เท่ากันของขนาดตัวอย่าง ดังนี้

3.2.2.1 กลุ่มที่มีขนาดตัวอย่างเท่ากัน กำหนดอัตราส่วนของส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น $1:1:1$ และ $1:2:3$

3.2.2.2 กลุ่มที่มีขนาดตัวอย่างไม่เท่ากัน กำหนดอัตราส่วนของส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น $1:1:1$, $1:2:3$ และ $3:2:1$

3.2.3 กำหนดอัตราส่วนของค่าเฉลี่ย 4 รูปแบบ คือ $1:1:1$, $1:1:2$
 $2:1:1$ และ $1:2:3$

3.2.4 กำหนดระดับนัยสำคัญของการทดสอบ 2 ระดับคือ $\alpha = 0.05$ และ 0.01

3.2 วิธีดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลองมีขั้นตอนที่สำคัญเรียงตามลำดับดังนี้

3.2.1 สร้างรูปแบบการแจกแจงของประชากรตามที่กำหนด

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสร้างการแจกแจงของประชากรในทุกรูปที่กำหนดด้วยเทคนิคมอนติคาร์โล โดยใช้ภาษาฟอร์แทรน 77 (FORTRAN 77) และประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 370/3031 ซึ่งการสร้างการแจกแจงแบบต่าง ๆ จะต้องใช้ตัวเลขสุ่ม Random Number ที่มีการแจกแจงแบบยูนิฟอร์มในช่วง (0,1) เป็นพื้นฐาน ดังนั้นคุณสมบัติของตัวเลขสุ่มที่ดีควรประกอบด้วย

- ตัวเลขที่ได้มีลักษณะการกระจายของความน่าจะเป็นแบบยูนิฟอร์ม
- ตัวเลขที่ได้เป็นอิสระแก่กัน
- อนุกรมของตัวเลขที่ได้สามารถซ้ำเติมได้ (Reproducible)
- อนุกรมของตัวเลขไม่ซ้ำเติมในช่วงที่ต้องการใช้ตัวเลขแบบสุ่ม

หมายความว่า ขนาดของความยาวของอนุกรมตัวเลข ต้องยาวพอสำหรับการใช้งาน

- ใช้เวลาสั้น ๆ ในการสร้างตัวเลขสุ่ม
- ให้ความจำของเครื่องคอมพิวเตอร์น้อย

สำหรับโปรแกรมย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวเลขสุ่ม คือ SUBROUTINE RAND(RD)

ดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก ส่วนรายละเอียดในการสร้างการแจกแจงแบบต่าง ๆ มีดังนี้

3.2.1.1 การผลิตเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติ

การผลิตเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติ ใช้วิธีของ Box และ Muller ซึ่งเล่นในปี 1958 โดยจะทำการสร้างเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติมาตรฐานพร้อม ๆ กัน 2 ค่า ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ตัวผลิต (generator) Z_1 และ Z_2 ดังนี้

$$Z_1 = (-2 \ln R_1)^{\frac{1}{2}} \cos(2\pi R_2)$$

$$Z_2 = (-2 \ln R_1)^{\frac{1}{2}} \sin(2\pi R_2)$$

โดยที่ R_1 และ R_2 เป็นตัวเลขสุ่มที่สร้างจากโปรแกรมย่อย
SUBROUTINE RAND (RD) เมื่อได้เลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติมาตรฐานแล้ว จะทำการ
แปลงค่า (Transform) เลขสุ่มดังกล่าว โดยใช้ความสัมพันธ์ดังนี้

$$Z'_1 = \mu + \sigma Z_1$$

$$Z'_2 = \mu + \sigma Z_2$$

ซึ่งจะได้ว่า Z'_1 และ Z'_2 มีการแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ย $E(x) = \mu$ และความแปรปรวน
 $V(x) = \sigma^2$ [$Z'_i \sim N(\mu, \sigma^2)$; $i = 1, 2$]

สำหรับโปรแกรมย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติที่มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ μ และความแปรปรวนเท่ากับ σ^2 คือ SUBROUTINE NORMAL (DM, SI, X1)
ซึ่ง DM, SI เป็นค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ส่งมาจากโปรแกรมหลัก X1 เป็นตัว
รับค่าตัวเลขสุ่มที่ได้จากโปรแกรมย่อยนี้ แล้วส่งค่ากลับไปยังโปรแกรมหลัก ซึ่ง X1 จะมีการ
แจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ยเป็น DM(μ) และความแปรปรวนเป็น SI²(σ^2) นั้นเอง ส่วน
ขนาดของค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนของแต่ละประชากร กำหนดให้เป็นไปตามแผนการ
ทดลองดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

3.2.1.2 การผลิตเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน

โปรแกรมย่อยที่ใช้ในการสร้างการแจกแจงแบบปกติปลอมปน
นั้น จะต้องใช้โปรแกรมย่อยที่ใช้สร้างการแจกแจงแบบปกติก่อน โดยพิจารณาการแจกแจงแบบปกติ
ปลอมปนของตัวแปร X1 ซึ่งมาจาก $F(x1) = (1-p) N(\mu, \sigma^2) + pN(\mu, r^2\sigma^2)$ เมื่อ p
เป็นเปอร์เซ็นต์การปลอมปน และ r เป็นสเกลแฟคเตอร์ที่จะทำให้เกิดค่าผิดปกติ ($r > 0$)
หมายความว่า ตัวแปร X1 จะมาจากการแจกแจงแบบ $N(\mu, \sigma^2)$ ด้วยความน่าจะเป็น 1-p
และมาจากการแจกแจง $N(\mu, r^2\sigma^2)$ ด้วยความน่าจะเป็น p หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ จะต้อง

สร้างตัวเลขสุ่ม โดยใช้โปรแกรมย่อย SUBROUTINE RAND (RD) ก่อน ซึ่งจะได้ค่า RD ที่มีการแจกแจงแบบยูนิฟอร์มในช่วง 0 ถึง 1 ถ้าหากค่า RD ที่สุ่มได้มีค่าอยู่ในช่วง 0 ถึง $1-p$ โปรแกรมจะสร้างตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ยเป็น DM และมีความแปรปรวนเป็น SI^2 โดยเรียกใช้โปรแกรมย่อย NORMAL และหากตัวแปรสุ่ม RD มีค่าอยู่ในช่วง $1-p$ ถึง 1 จะเรียกใช้โปรแกรมย่อย NORMAL ให้สร้างตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติ ซึ่งมีความแปรปรวนเป็น $r^2 SI^2$ ซึ่งการสร้างการแจกแจงแบบปกติปลอมปนที่กล่าวมานี้จะใช้โปรแกรมย่อย SUBROUTINE SCNRML (RS, PS, DM, SI, X1) เมื่อ RS, PS เป็นสเกลแฟคเตอร์และเปอร์เซ็นต์การปลอมปนที่ส่งมาจากโปรแกรมหลัก DM, SI เป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ส่งมาจากโปรแกรมหลัก ส่วน X1 เป็นตัวรับค่าโดยที่ X1 จะมีรูปแบบของการแจกแจง $F(x1) = (1-p)N(\mu, \sigma^2) + pN(\mu, r^2 \sigma^2)$ ตามต้องการ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการทำงานของโปรแกรม ศึกษาได้จากภาคผนวก

3.2.2 การคำนวณค่าสถิติทดสอบทั้ง 3 วิธี

ทำการสุ่มตัวอย่างโดยโปรแกรมย่อยที่ใช้ในภาคผนวก ตามลักษณะการแจกแจงของประชากร ขนาดตัวอย่าง ค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนที่กำหนดในแผนการทดลองของการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณค่าต่าง ๆ ตามสูตรของสถิติทดสอบแต่ละวิธี คือ

3.2.2.1 สถิติทดสอบแบบ ANOVA F-TEST (การวิเคราะห์ความแปรปรวน)

$$AF = \frac{\sum_{i=1}^c n_i (\bar{X}_i - \bar{X})^2 / (c-1)}{\sum_{i=1}^c (n_i - 1) S_i^2 / (N-c)}$$

$$\text{โดยที่ } S_i^2 = \frac{\sum_{j=1}^{n_i} (X_{ij} - \bar{X}_i)^2}{(n_i - 1)} \text{ เมื่อ}$$

X_{ij} แทนค่าสังเกตที่ j ในกลุ่มตัวอย่างที่ i

$$(j = 1, 2, \dots, n_i), (i = 1, 2, \dots, c ; c=3)$$

3.2.2.2 สถิติทดสอบแบบ Trimmed F

$$F_t(g) = \frac{\sum_{i=1}^c h_i (\bar{X}_{tg_i} - \bar{X}_{tg})^2}{\sum_{i=1}^c (1-h_i/H) S_{wg_i}^2}$$

เมื่อ g เป็นร้อยละของการตัดค่าสังเกตที่ปลายทั้งสองด้านของการแจกแจงด้านละ

$g\%$; $g = 0, 5, 10, 15$ และ 20%

3.2.2.3 สถิติทดสอบแบบ Trimmed W

$$W_t(g) = \frac{\sum_{i=1}^c w_i (\bar{X}_{tg_i} - \bar{X}_{tg})^2 / (c-1)}{1 + [2(c-2)/(c^2-1)] \sum_{i=1}^c (1-w_i/w)^2 / (h_i-1)}$$

เมื่อ g เป็นร้อยละของการตัดค่าสังเกตที่ปลายทั้งสองด้านของการแจกแจงด้านละ

$g\%$; $g = 0, 5, 10, 15$ และ 20%

รายละเอียดเกี่ยวกับสถิติทดสอบแต่ละวิธีได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 แล้วเมื่อได้ค่าของสถิติทดสอบแต่ละตัวแล้วจะนำค่าดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตที่ได้จากตารางเอฟ (F-table) ด้วยองค่าความเป็นอิสระตามที่กำหนด ซึ่งการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานของสถิติทดสอบแต่ละวิธี ให้ถือเกณฑ์ตามที่ได้เสนอไปแล้วในบทที่ 2

3.2.3 การคำนวณค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 และค่าอำนาจการทดสอบมีขั้นตอนดังนี้

3.2.3.1 จะทำการสุ่มตัวอย่าง คำนวณค่าสถิติและเปรียบเทียบค่าสถิติกับค่าวิกฤต กระทำซ้ำกันในแต่ละสถานการณ์ที่ศึกษา จำนวน 1,000 ครั้ง และนับจำนวนครั้งของการปฏิเสธสมมติฐานว่าง

3.2.3.2 ในกรณีที่อัตราส่วนของค่าเฉลี่ย 1:1:1 จะเป็นการหาค่าความน่าจะเป็นของการปฏิเสธสมมติฐานว่าง เมื่อสมมติฐานว่างเป็นจริง (นั่นคือค่าเฉลี่ยเท่ากันทุกประการ) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การคำนวณค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 จะคำนวณได้โดยการนำจำนวนครั้งของการปฏิเสธสมมติฐานว่างหารด้วยจำนวนครั้งของการทดลอง 1,000 ครั้ง จากนั้นนำค่าความน่าจะเป็นที่ได้จากการทดลองนี้ (ξ) เปรียบเทียบกับค่า α ที่กำหนด ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ จะใช้เกณฑ์ในการควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 ของคอคเครน (Cochran) ดังนี้ ที่ระดับนัยสำคัญ (α) 0.05 ถ้า ξ มีค่าอยู่ระหว่าง (0.04 , 0.06) จะถือว่าสถิติทดสอบนั้นสามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 ได้ และที่ระดับนัยสำคัญ (α) 0.01 ถ้า ξ มีค่าอยู่ระหว่าง (0.007 , 0.015) จะถือว่าสถิติทดสอบนั้นสามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 ได้ ส่วนในกรณีที่อัตราส่วนของค่าเฉลี่ยมีค่าไม่เท่ากัน จะเป็นการหาค่าอำนาจการทดสอบของสถิติทดสอบ กล่าวคือหาค่าความน่าจะเป็นของการปฏิเสธสมมติฐานว่าง เมื่อสมมติฐานว่างเป็นเท็จ

3.2.3.3 ในการคำนวณค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 และค่าอำนาจการทดสอบ จะกระทำทุก ๆ สถานการณ์ที่กำหนดในแผนการทดลอง ซึ่งจำนวนสถานการณ์ที่จะต้องทำการทดลองทั้งหมดจะคำนวณจาก

- ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 4 แบบ คือ ขนาดตัวอย่างเท่ากัน 2 ระดับ (10,10,10) และ (50,50,50) และขนาดตัวอย่างไม่เท่ากัน 2 ระดับ (5,10,15) และ (30,40,50)
- อัตราส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2 ระดับ [(1:1:1) และ (1:2:3)] สำหรับกรณีที่ขนาดตัวอย่างเท่ากัน และ 3 ระดับ [(1:1:1), (1:2:3) และ (3:2:1)] สำหรับกรณีที่ขนาดตัวอย่างไม่เท่ากัน
- อัตราส่วนของค่าเฉลี่ย 3 ระดับมีค่าเป็น [(1:1:1), (1:1:2) และ (1:2:3)] สำหรับกรณีที่อัตราส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากัน (1:1:1) และอัตราส่วนของค่าเฉลี่ย 3 ระดับ [(1:1:1), (1:1:2) และ (2:1:1)] สำหรับกรณีที่อัตราส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เท่ากัน [(1:2:3) และ (3:2:1)] ซึ่งอาจแสดงเป็นรูปแบบของการทดลองได้ดังนี้

อัตราส่วนของส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	อัตราส่วนของค่าเฉลี่ย
1:1:1	1:1:1
	1:1:2
	1:2:3
1:2:3	1:1:1
	1:1:2
	2:1:1
3:2:1	1:1:1
	1:1:2
	2:1:1

- ลักษณะการแจกแจงของประชากร 5 รูปแบบ กล่าวคือ

1. การแจกแจงแบบปกติ

2. การแจกแจงแบบปกติปลอมปน

2.1 การแจกแจงแบบปกติปลอมปนที่มี $p=10\%$, $x=5$

2.2 การแจกแจงแบบปกติปลอมปนที่มี $p=10\%$, $x=10$

2.3 การแจกแจงแบบปกติปลอมปนที่มี $p=20\%$, $x=5$

2.4 การแจกแจงแบบปกติปลอมปนที่มี $p=20\%$, $x=10$

- ระดับนัยสำคัญ (α) 2 ระดับ คือ 0.05 และ 0.01

ดังนั้น จากการจัดหมู่ (Combination) ปัจจัยเหล่านี้ สถานการณ์ทั้งหมด

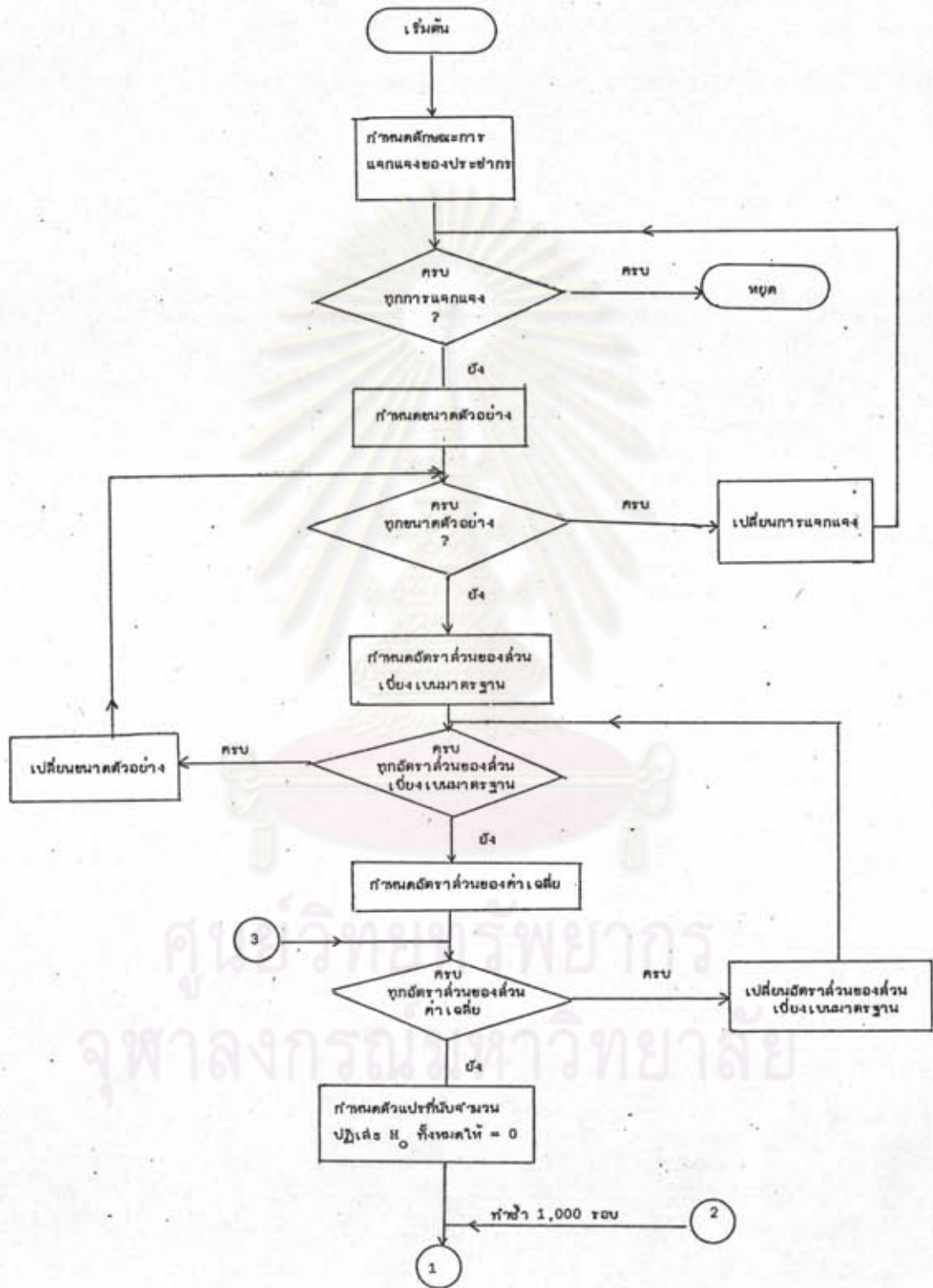
ที่ต้องการทดลองเท่ากับ $2((2 \times 2 \times 3 \times 5) + (2 \times 3 \times 3 \times 5)) = 300$ สถานการณ์

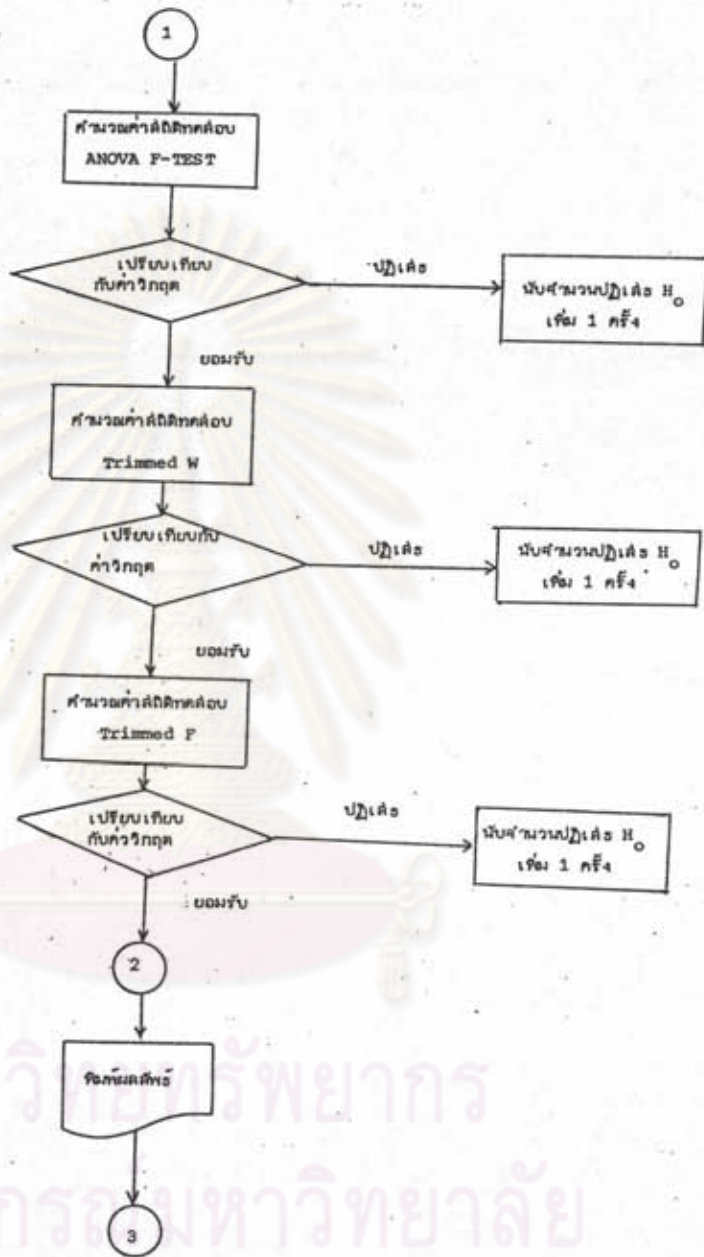
3.3 ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรม

ลักษณะการทำงานทางด้านโปรแกรมของการวิจัยครั้งนี้ ใช้ภาษาฟอร์แทรน 77 (FORTRAN 77) ในการประมวลผลข้อมูล โดยมีขั้นตอนของการทำงานดังรูปที่ 3.6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.6 ขั้นตอนของทั่วไปในการคำนวณความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 และค่าอำนาจการทดสอบ